

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.293/2016/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. C. R. G. ügyvéd ügyintézője mellett aÜgyvédi Iroda (címe), mint pártfogó ügyvéd által képviselt felperes neve (címe) lakos felperesnek, az Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviselési Osztálya (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperessel szemben személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 1.P.21.168/2015/13. számú ítélete ellen a felperes részéről 14. sorszámmal előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban foglalt módon és határidőn belül - 120 000 (egyszázhuszezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

A felperes pártfogó ügyvédjének a díját az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A Gyöngyösi Városi Bíróság előtt folyamatban volt 2.P.20.003/2005. számú perben meghozott 10. sorszámmal alatti ítéletet a Heves Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság a 2.Pf.25.286/2005/23. számú, 2006. március hó 30. napján meghozott végzésével hatályon kívül helyezte, és a pert megszüntette. A jogerős végzés indokolása szerint a gyöngyösi 1950. helyrajzi szám alatti, Város Önkormányzat tulajdonát képező ingatlanban bérlő volt a felperes, aki egy 52 m² alapterületű utcafronti helyiséget alakított ki virágbolt céljából. A felperes a keresetében ezen ingatlan 20/501 hányadára vonatkozó tulajdonjoga megállapítását kérte ráépítés jogcímén. Az ottani alperes a perbeli ingatlant 2005. augusztus hó 2. napján eladta egy részvénytársaságnak, a tulajdonosváltás az ingatlan-nyilvántartásban bejegyzésre került, ám az új tulajdonost a felperes felhívás ellenére sem vonta perbe.

A felperes a problémáját a nyilvánosság elé tárta, melynek az lett az eredménye, hogy a Hatvani Városi Ügyészség B.142/2007/8-I. szám alatt 2007. július hó 11. napján vádiratot nyújtott be felperes neve vádlottal szemben nagy nyilvánosság előtt elkövetett rágalmazás vétsége miatt.

A Hatvani Városi Bíróság a 2008. március hó 5. napján meghozott 4.B.283/2007/10. számú ítéletével bűnösnek mondta ki felperes neve vádlottat 2 rendbeli, a Btk. 179. §-ának (1) bekezdésébe ütköző, és a (2) bekezdésének b) pontja szerint minősülő rágalmazás vétségében, ezért őt halmazati büntetésként 300 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, egy napi tétel összegét 300 Ft-ban állapítva meg.

Az ítélet tényállása idézi, hogy a **y** weboldalon 2006. december hó 4. napján felperes neve **x** felhasználó néven milyen hozzászólásokat tett. A bíróság a Btk. 182. §-ának (1) bekezdése alapján elrendelte a becsület csorbítására alkalmas tény valóságtartalmának a bizonyítását, aminek során megállapítást nyert, hogy azok valótlanok. A vádlott az eljárás során nem kívánt vallomást tenni, mindvégig elismerte a cselekmény elkövetését, azonban vitatta a bűnösségét. Fenntartotta az általa leírtakat, mert az igazságot tárta a nyilvánosság elé. A bíróság **H. Gy.** és **dr. V. A.** tanúk vallomásán kívül bizonyítékként értékelte a 2004. szeptember hó 8. napján kötött adásvételi előszerződést, a csatolt bírósági határozatokat és a tulajdoni lap tartalmát. Az ítélet 4. oldal utolsó és 5. oldal első bekezdésében ügyszámokkal megjelölve ismertette, értékelte a polgári ügyekben hozott határozatokban foglaltakat. A Hatvani Városi Bíróság a 4.B.283/2007. számú ügyben tartott tárgyalásokra a vádlottat megidézte, eljárásbeli jogaira történt figyelmeztetést követően részletesen meghallgatta, akinek a tárgyalások közötti beadványai is megtalálhatók a büntető ügy iratai között. A 10. sorszámú jegyzőkönyv tartalmazta, hogy a kihirdetett ítélet ellen a vádlott fellebbezést jelentett be a felmentése végett.

A Heves Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság a 2009. január hó 30. napján meghozott Bf.218/2008/10. számú végzésével az első fokú ítéletét helybenhagyta azzal, hogy a vádlott cselekményei folytatólagosan elkövetettnek minősülnek.

2009. március hó 18. napján a Heves Megyei Bíróság Bevételi Csoportja a kiszabott pénzbüntetés átváltoztatását kérte (PB00361-2009.), mert az adós semmit sem fizetett meg a pénzbüntetésből. A Hatvani Városi Bíróság a 2009. március hó 28. napján meghozott 4.B.283/2007/16. számú végzésével a pénzbüntetést 300 napi fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre változtatta át azzal, hogy a pénzbüntetés kifizetése esetén a szabadságvesztést nem hajtják végre. A tértivevény szerint a végzést felperes neve 2009. április hó 22. napján átvette. Az elítélt 17. sorszám alatti beadványa szerint a pénzbírság megfizetését nem áll módjában teljesíteni, a pénzbüntetés szabadságvesztésre változtatásának önként nem kíván eleget tenni, és egész nap várja az erőszakkal történő elővezetését. A Megyei BV. Intézet 2009. május hó 19. napján értesítette a Hatvani Városi Bíróságot (1741/2009.), hogy felperes neve fogvatartottat 2009. május hó 18. napján befogadta, majd még aznap arról is, hogy a fogvatartottat szabadította, mert a pénzbüntetés összege befizetésre került.

A felperes keresetében a személyi szabadsághoz fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítását kérte, valamint az alperest a jogsértés abbahagyására, a további jogsértésről eltiltásra és arra kötelezni, hogy a tulajdoni törvényekre hivatkozással a tisztességes eljárás és jogbiztonság garanciális elveinek megsértése következményeként előállott helyzetet megszüntesse, valamint igényt tartott 1 500 000 Ft sérelemdíj megfizetésére is.

Kérte beszerezni az alperes 2.Pf.25.280/2005. és a Bf. 218/2008. számú ügyek iratait.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a 13. sorszám alatt meghozott ítéletében a felperes keresetét elutasította, s kötelezte őt, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 90 000 Ft kereseti illetéket.

Határozatának indokolása szerint a felperes a 2009. május hó 19. napján és azt megelőzően történeteket sérelmezi, ezért a régi Ptk. rendelkezései alkalmazandóak.

A 2009. évben és azt megelőzően hatályos Be. 2. §-ának (1) és (3) bekezdései szerint a bíróság az ítélezés során törvényes vád alapján jár el, ami így történt a felperes esetében is. A bíróság csak annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek, és csak olyan cselekmény miatt, amelyet a vád tartalmaz. A bíróság határozatai ellen jogorvoslatnak van helye (Be. 3. §-ának (3) bekezdése). A bíróság feladata az igazságszolgáltatás; a bíróság dönt - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a szabadságelvonással, illetve szabadság korlátozással járó kényszerintézkedésekről (Be. 12. §-a). A Be. az eljárási cselekményekre vonatkozó rendelkezései között kimondja, hogy azok végzésekor az érintettek személyi jogait tiszteletben kell tartani (Be. 60. §-ának (1) bekezdése). A bíróság az eljárási cselekmény elvégzése előtt a cselekménnyel érintett személyt a jogairól tájékoztatja és kötelezettségeire figyelmezteti (Be. 62. §-a). A bizonyítás azokra a tényekre terjed ki, amelyek a büntető és büntető eljárási jogszabályok alkalmazásában jelentősek (Be. 75. §-ának (1) bekezdése).

A régi Btk 52. §-a szerint a pénzbüntetést - meg nem fizetése esetén - fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni; egy napi tétel összegének a helyébe egy napi szabadságvesztés lép.

A régi Btk. 175. §-a kimondja, hogy aki mást személyi szabadságától megfoszt, büntetett követ el.

A Hatvani Városi Bíróság és a Heves Megyei Bíróság a felperessel, mint a büntető ügy vádlottjával szemben az előzőekben is idézett szabályok - és más jogi rendelkezések - alapján folytatott eljárást, és hozott vele szemben jogerős ítéletet.

A büntető eljárásban történtek a jelen perben nem vizsgálhatók felül, ahogy a felperes ráépítéssel kapcsolatos keresete nyomán lefolytatott polgári eljárásokban történtek sem. A személyiségi jog védelmére megállapított rendelkezések nem biztosítják a polgári per bírósága számára azt a jogi lehetőséget, hogy a büntető ügyet vagy a korábban más

bíróság előtt folyt polgári ügyet újra tárgyalja, vagy az ott tett tanúvallomásokat, okiratokat felülértékelje. Erre más jogi eszközök, rendes és rendkívüli perorvoslati lehetőségek álltak rendelkezésre a lefolytatott eljárásokban, melyekkel a felperes is élhetett.

A személyiségi jogi perben a bíróság feladata az, hogy megállapítsa: megsértette-e az alperes vagy az elsőfokú bíróság a felperes keresetében megjelölt személyiségi jogát, megvalósult-e a személyes szabadság jogellenes korlátozása, az eljárás tisztességtelensége.

A felperes személyi szabadságát 2009. május hó 18-19. napjain jogszerűen, a jogszabályok teljes körű betartásával korlátozták. Erre éppen a felperes nem jogkövető magatartása adott alapot; ha ő eleget tett volna a jogerős ítéletben foglaltaknak, akkor nem került volna sor arra, hogy a döntést kikényszerítsék. Az a bírósági intézkedés, amely jogszabályon alapul, lehet sérelmes egy személy számára, de nem lehet jogellenes. Alaptalan ezért az a kereseti hivatkozás, hogy az alperes a felperest jogellenesen korlátozta a személyi szabadságában.

A felperes nem fejtette ki részletesebben, hogy mit ért a tisztességes eljáráshoz való jog megsértésén. A büntető bíróság az előzőekben ismertetett jogszabályi rendelkezésekkel összhangban járt el, nem állapítható meg, hogy a felperesnek sérült volna a tisztességes eljáráshoz való joga.

A felperes által írt, a perek tisztességes lefolytatásához való jogot a Pp. 2. §-ának (1) bekezdése tartalmazza, amely szabály a polgári perekben alkalmazandó, míg a büntető eljárási törvény ilyen megfogalmazást nem tartalmaz. A Be. 12. §-ának (1) bekezdése szerint a bíróság feladata az igazságszolgáltatás. A büntető eljárási törvénnyel összefüggésben a tisztességes eljáráshoz való jog azt jelenti, hogy a büntető bíróság a büntető eljárás alá vont személynek a büntető eljárási törvényben és más, az eljárásban alkalmazott jogszabályban megfogalmazott jogait az eljárás kezdetétől annak végéig maradéktalanul biztosítja. Ha a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét a felperes abban vélte fellelni, hogy a személyi szabadságát megsértette az alperes, illetve a járásbíróság, abban az esetben ez nem áll fenn, hiszen azok a jogszabályi rendelkezések maradéktalan betartásával jártak el, amikor a pénzbüntetést átváltoztatták szabadságvesztésre, és az értesítés alapján a büntetés-végrehajtási intézet a felperest elítéltként befogadta. Az sem minősül tisztességtelen eljárásnak, hogy a büntetőbíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat másként értékelte, mint a vádlott.

Az alperes és az ügyben eljáró bíróságok nem fosztották meg a felperest a tulajdonától sem.

A fentiek miatt az elsőfokú bíróság a felperes keresetét a jogalap hiánya miatt elutasította, s a kereseti illeték megfizetésére a pereszes felperest kötelezte, míg az alperes részére mellőzte perköltség megállapítását, mert a képviselője a tárgyaláson nem vett részt, míg az ellenkérelem és a jogi képviseletre vonatkozó irat benyújtásával számottevő költsége nem merült fel, készkiadást nem igazolt.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben - annak tartalma szerint - az első fokú ítélet megváltoztatását, és a keresetének történő helyt adását kérte, továbbá kérte annak kimondását is, hogy a per tárgyát érintő ingatlanra vonatkozó adásvételi szerződés semmis. Változatlanul hivatkozott a ráépítés miatt indított perben vele szemben elkövetett jogsértésekre, valamint arra, hogy a személyi szabadságának megvonása szándékos, rosszhiszemű és célzott cselekmény volt. Az ő joga annak eldöntése, hogy milyen jogcímen indít jogorvoslati eljárást egy sérelmes helyzet miatt, s alkotmányos jogainak védelme érdekében. Ezt a jogát a bíróság nem korlátozhatja, ezért az elsőfokú bíróság sem értékelhette volna a terhére azt, hogy az előzményi perben nem élt jogorvoslati lehetőséggel, és nem kezdeményezett perújítást sem. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az akarata ellenére bírósági jogkörben okozott kár jogcímeire változtatta a kereseti kérelmét, amire nem lett volna lehetősége a Pp. 215. §-ára figyelemmel. Kifogásolta azon ítéleti megállapítást, hogy az alperes őt a tulajdonától nem fosztotta meg. Azt elismerte, hogy nincsen konkrét bírósági határozatot, amely rendelkezett volna a tulajdonjogának megfosztásáról, azonban igényt tart arra, hogy az ítélet tábla igazolja ezen első fokú ítéleti állítás valóságát, és nevezze meg, hol van a felperes a ráépítéssel szerzett tulajdonjoga, amelyet a kialakult szokásoknak megfelelően birtokba kíván venni, és azt használni kívánja megélhetésének biztosítása céljából. Kétségbe vonta a ráépítés iránti perben hozott azon a bírói intézkedést, mely szerint neki az új tulajdonost perbe kellett volna vonni, megítélése szerint ugyanis az nem rendelkezett jogképességgel.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, s abból az irányadó jogszabályok megfelelő alkalmazásával helytálló következtetésre jutott, melynek indokaival is maradéktalanul egyetértett az ítélet tábla, így azokat ehelyütt megismételni nem kívánja, s mindössze a fellebbezésben írtak miatt mutat rá az alábbiakra.

Valótlanul állította a felperes a fellebbezésében azt, hogy az elsőfokú bíróság önkényesen, a Pp. 215. §-ának írt kötelezettsége ellenére változtatta meg keresete jogcímét bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti követelésre, ennek ugyanis éppen ellenkezője került rögzítésre az első fokú ítéletben: „A felperes pontosított keresetében az alpereshez 2015. május 21-én benyújtott keresetét tartotta fenn, hangsúlyozva, hogy bírósági jogkörben okozott kártérítés jogcímén nem terjesztett elő kereseti kérelmet.”

Mivel a felperes továbbra is sérelmezi a ráépítés iránti perben hozott határozatot annak megalapozatlanságát állítva, az ítélet tábla utal az ezzel összefüggésben kialakult bírói gyakorlatra, amely ugyanúgy alkalmazandó a jelen jogvitára, mint a bírósággal szemben indított kártérítési perekre. A BDT2006/1496. szám alatt közzétett eseti döntésben kifejtett álláspont értelmében az eljáró bírósággal szemben indított kártérítési per nem jelenthet új

jogorvoslati fórumot a fél számára a kedvezőtlen döntést tartalmazó jogerős ítélet felülvizsgálatára. A BDT2009/1949. szám alatt publikált eseti döntés indokolásában kifejtettek szerint a kártérítési perben a jogerősen befejezett eljárás felülbírálatára nem kerülhet sor, a mérlegelési jogkörben hozott döntés vagy jogértelmezési hiba nem alapoz meg kártérítési felelősséget, a jogerős ítélet a kártérítési perben nem vizsgálható felül. Nyilvánvalóan alaptalan az a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény, amely jogerős ítélet tartalmát jelöli meg a kereseti kérelem alapjaként (BH1993/32.) A jogerős ítélet anyagi jogereje [Pp. 229. §-ának (1) bekezdése] azt jelenti, hogy a bíróságok a keresettel érvényesített jogot véglegesen elbírálták, s azt a felek többé vitássá nem tehetik. Az ügy érdemében hozott döntés azon túl, hogy a felekre végleg irányadó, minden más, később eljáró szervet köt. A polgári perekben a végleges és senki által nem vitatható döntés meghozatalának eljárási rendjét a törvény céljának megfelelően (Pp. 1. §-a) a Polgári perrendtartás szabályozza. A sérelmezett eljárásjogi jogalkalmazás ugyanúgy az érdemi döntésben öltött testet, mint az anyagi jogszabályok alkalmazása. Ebből következően az ítélet tartalmától elválaszthatatlan eljárásjogi jogalkalmazás sem ad alapot a sérelmezett ítélet jogellenességének vizsgálatára, az erre alapított kártérítési igény érvényesítésére (BH2003/65.).

A felperessel szemben folyamatban volt büntetőeljárásban hozott jogerős határozat a jelen perben ugyancsak nem volt felülbíráható, amivel összefüggésben nem helytálló az a felperesi álláspont, hogy a saját belátásán múlik, milyen formában lép fel jogai védelme érdekében, ennek ugyanis az eljárási jogszabályok egy keretet adnak, s csak ezen belül illeti meg a választás lehetősége a felperest.

A leírtak miatt az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta a Pp. 254. §-ának (3) bekezdése szerint annak helyes indokai alapján.

A fellebbezési eljárásban a felperes pervesztes lett, ám az alperesnek költsége nem merült fel, ezért erről rendelkezni nem kellett. Az eljárás tárgyi illeték-feljegyzési jogos volta miatt le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a pervesztes felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles megtéríteni. A felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját az állam viseli a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 11/A. §-ának (2) bekezdése alapján (Pp. 87. §-ának (2) bekezdése).

Debrecen, 2016. június hó 14. napján

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, Dr. Pribula László sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő